

**Sallan kunnan esi- ja perusopetuksen tasa-arvo ja
yhdenvertaisuussuunnitelma**

2017-2020

Sisällys

1. Tasa-arvo – ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus	3
2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyön osa-alueet.....	4
2.1 Opetuksen järjestäminen	4
2.2 Opintosuoritusten arviointi	5
2.3 Elämäkatsomus vakaumus ja mielipide.....	5
2.4 Etninen tausta, kansallisuus ja kieli	5
2.5 Seksuaalinen suuntautuminen	6
2.6 Seksuaalinen häirintä ja sen ehkäisy	6
2.7 Vammaisuus ja terveydentila	6
3. Toimintaohje syrjintä- ja häirintätapauksissa.....	7
4. Koulun toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinta.....	7
Lähteet.....	8
Liitteet.....	9

1. Tasa-arvo – ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus

Tämä suunnitelma toimii pohjana Sallan kunnan esi- ja perusopetuksen tasa- arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistyölle. Tässä suunnitelmassa käytetään seuraavia käsitteitä

- esiopetuksessa oppilas
- perusopetuksessa oppilas
- oppilaitoksesta (esiopetus, perusopetus) nimitystä koulu.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta velvoittaa esi- ja perusopetusta laatimaan tasa-arvosuunnitelman. Yhdenvertaisuuslaki puolestaan edellyttää suunnitelmaa toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. *(Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) ja sen muutos (1329/2014) 5 § (30.12.2014/1329) ja 5 a § (30.12.2014/1329) sekä Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325 6 §)*

Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa tarkoittaa sitä, että tyttöjä ja poikia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi koulupäivän kaikissa tilanteissa. Tasa-arvosuunnitelma on työkalu, joka ennaltaehkäisee sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää ja tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä koulun arjessa. Tasa-arvosuunnitelmalla varmistetaan, että koulussa tehdään järjestelmällistä tasa-arvotyötä. Tavoitteena on myös, että tulevaisuudessa naiset ja miehet jakautuisivat eri tehtävätasolle ja eri ammatteihin nykyistä tasaisemmin kykyjensä ja taipumustensa mukaan.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa koulussa ei saa esiintyä syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon että ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä.

Tasa-arvon edistämisessä ei ole kyse vain oikeudenmukaisuuden toteuttamisesta, vaan myös edellytysten luomisesta viihtyisän ja motivoivan oppimisympäristön syntymiseksi. Kun kaikkien osaamista ja työtä arvostetaan oikeudenmukaisesti, edistää se oppilaiden hyvinvointia ja kouluviihtyvyyttä.

Tavoitteena on tasa-arvoinen ja yhteistyökykyinen työympäristö. Tasa-arvon edistäminen on kaikkien koulun jäsenten velvollisuus. Jokaisen sitoutuminen tasa-arvoa edistäviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin on tärkeää. Tasa-arvosuunnitelman perimmäinen tarkoitus on, että tasa-arvoajatus ja – tavoite saataisiin luontevasti sisällytettyä kaikkeen koulun toimintaan.

Koulun toiminnan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi keskeisiä kehittämisalueita ovat

- syrjinnän tunnistaminen ja siihen puuttuminen
- toiminnan ja käytäntöjen yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi ja yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteutuminen
- osallisuuden lisääminen.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista vaikeuttaviin asenteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Syrjivät asenteet ovat usein tiedostamattomia ja syrjivät rakenteet vaikeasti havaittavissa. Ilman asenteellisia muutoksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi tehtävät toimenpiteet jäävät vaikutukseltaan pinnallisiksi ja lyhytkestoisiksi.

2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyön osa-alueet

2.1 Opetuksen järjestäminen

Sallan kunnan sivistystoimen perusopetuksessa huolehditaan, että oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Opetuksessa käytettävät työvälineet, työaineet ja oppimateriaalit ovat kaikkien saatavilla. Mikäli opetukseen sisältyy leirikouluja, retkiä tai opintokäyntejä, jotka ovat maksullisia, varmistetaan, että kaikilla oppilaille on mahdollisuus osallistua varallisuudesta huolimatta. Oppilaalla on oikeus saada myös maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto sekä laissa määritellyt opintososiaaliset edut ja palvelut.

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Sallan Kirkonkylän ja Sallatunturin kouluissa noudatetaan Kiva – koulu ohjelmaa. Ohjelma tarjoaa koulun henkilökunnalle tietoa kiusaamisesta ja siihen puuttumisesta sekä pyrkii sitouttamaan kaikki koulun aikuiset kiusaamisen vastaiseen työhön. Sen avulla varmistetaan, että kouluissa puututaan kaikenlaiseen kiusaamiseen ja syrjintään ja kasvatetaan oppilaita, jotka eivät kiusaa muita. Kouluissa toteutetaan myös vuosittain kiusaamiskyselyt. Esiopetus laatii yhdessä muun varhaiskasvatuksen kanssa kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman. Suunnitelmaan kirjataan yhteiset arvot ja näkemys siitä, mitä kiusaaminen on, miten kiusaamista ehkäistään ja miten siihen puututaan. Suunnitelman tavoitteena on vahvistaa koko työyhteisön johdonmukaista työskentelyä kaikkien hyvinvoinnin ja turvallisuuden lisäämiseksi.

Koulun aikuisten toiminnassa otetaan huomioon oppilaan edun ensisijaisuus, oppilaan oikeus ilmaista näkemyksensä ja tulla kuulluksi sekä oppilaan näkemysten kunnioittaminen. On huomioitava, että oppilaiden yhdenvertainen kohtelu oppimistilanteissa ei aina tarkoita kaikkien kohtelemista samalla tavalla.

Vaikka opetus on mahdollisimman sukupuolineutraalia eli oppilaiden sukupuoleen kiinnitetään mahdollisimman vähän huomiota, otetaan opetuksessa myös huomioon ns. sukupuolisensitiivisyys eli tavoitteena on tunnistaa tyttöjen ja poikien erilaiset tarpeet eri ikä- ja kehitysvaiheissa. Opiskeluolot järjestetään sellaisiksi, että ne sopivat sekä tytöille että pojille. Molempia sukupuolia tulee kannustaa löytämään omat henkilökohtaiset vahvuutensa.

2.2 Opintosuoritusten arviointi

Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteet ja arviointiperusteet kerrotaan oppilaille. Oppilaan ikä huomioiden oppilasta ohjataan asettamaan itse tavoitteita omalle oppimiselleen. Arvioinnissa ei verrata oppilaiden suorituksia toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaan persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnin tulee olla oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä ja opettajan on annettava oppilaalle jatkuvaa palautetta hänen edistymisestään. Oppilaalle on annettava mahdollisuus osoittaa osaamistaan erilaisilla tavoilla. Käyttäytyminen arvioidaan erikseen, eikä oppilaan käytös vaikuta yksittäisestä oppiaineesta saatavaan arvosanaan. Oppilaalla on oikeus saada tietoa opettajalta arviointiperusteiden soveltamisesta häneen. Perusopetuksen päättöarvosanat annetaan yhdenvertaisin perustein. Koulun sisällä on yhtenäinen arviointikulttuuri.

2.3 Elämäkatsomus vakaumus ja mielipide

Syrjintä vakaumuksen perusteella on laissa kielletty. Kiellettyä on myös oman syrjivän käytöksen perusteleminen vakaumuksella. Syrjintä vakaumuksen perusteella tarkoittaa ihmisen elämäkatsomuksellisten arvojen loukkaamista. Sallan kunnan perusopetuksessa kunnioitetaan ihmisten erilaisia elämäntapoja ja – arvoja. Ilmapiiri on erilaisia vakaumuksia kohtaan avoin ja erilaisiin vakaumuksiin suhtaudutaan yhdenvertaisesti. Koska epäkunnioittava suhtautuminen toisen vakaumukseen saattaa johtua tietämättömyydestä ja ennakkoluuloista, pyritään järjestämään mahdollisuuksia tutustua erilaisiin arvomaailmoihin. Kouluissa voi vierailta tasapuolisesti eri elämäkatsomuksellisia mielipiteitä edustavia vieraita, esimerkiksi uskonnollisten seurakuntien ja yhdistysten edustajia sekä yhteiskunnallisia järjestöjä. Virallisessa tiedotuksessa ja henkilökunnan antamassa neuvonnassa kunnioitetaan erilaisia vakaumuksia ja erilaisia arvopohjia. Ruokailussa otetaan huomioon vakaumukset sekä erityisruokavaliot.

2.4 Etninen tausta, kansallisuus ja kieli

Etnisestä taustastaan, kansallisuudestaan tai kielestään riippumatta kaikki ovat samanarvoisia. Oppilaiden, henkilökunnan ja vierailijoiden oikeutta etniseen ja kulttuuriseen identiteettiin kunnioitetaan. Rasismia ja etnistä syrjintää ei sallita. Tavoitteena on, että syrjintä ehkäistään jo ennalta. Syrjintätapaukset tunnistetaan ja niihin puututaan välittömästi. Monimuotoisuutta arvostavaa ja keskustelevaa toimintakulttuuria kehitetään sekä tuetaan tasa-arvoista kohtaamista ja vuorovaikutusta. Pyritään huolehtimaan tulkkipalveluista, jotta esimerkiksi koulun ja kodin

yhteistyötä voidaan toteuttaa oppilaan huoltajan äidinkielestä huolimatta. Erilaisia ajattelu- ja toimintatapoja sallitaan ja hyväksytään. Monikulttuurisuutta pidetään positiivisena resurssina, johon erilaiset ihmiset tuovat täydentävää osaamista. Monimuotoista osaamista pyritään hyödyntämään kaikessa toiminnassa.

2.5 Seksuaalinen suuntautuminen

Oppilaan, henkilökuntaan kuuluvan ja vierailijan seksuaalista suuntautumista kunnioitetaan. Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää ei sallita. Erilaisten ihmisten kohtaamisen ja arvostamisen kulttuuria tuetaan ja edistetään. Oppilaat ja henkilökunta ottavat toiminnassaan ja tiedotuksessaan huomioon seksuaalisen moninaisuuden. Seksuaalisesta moninaisuudesta kerrotaan ja keskustellaan oppitunneilla osana opetussuunnitelmia ja opetusta.

2.6 Seksuaalinen häirintä ja sen ehkäisy

Seksuaalisella häirinnällä loukataan toisen koskemattomuutta. Seksuaalisella häirinnällä luodaan usein uhkaava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Vakavimmillaan häirintä voi muuttua seksuaaliseksi väkivallaksi ja rikokseksi. Seksuaalista häirintää voi olla esim.

- vihjailevat eleet tai ilmeet,
- härskit puheet, nimittely, kaksimieliset vitsit,
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset,
- pornoaineiston esille asettaminen, seksuaalisesti värityneet kirjeet, puhelinsoitot tai sähköpostit,
- fyysinen koskettelu, seksuaalisväritteiset ehdotukset tai vaatimukset,
- siihen voi liittyä myös seksuaalista väkivaltaa, esimerkiksi raiskaus tai sen yritys.

Kaikkien Sallan esi- ja perusopetuksessa opiskelevien tai työskentelevien tulee kohdella toisiaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti. Minkäänlaista henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa henkistä tai fyysistä seksuaalista tai muuta häirintää ei suvaita. Epäasialliseen kielenkäyttöön ja käyttäytymiseen puututaan.

2.7 Vammaisuus ja terveydentila

Ketään ei syrjitä vamman tai terveydentilan perusteella. Ihmisen kohtelu on yhdenvertaista ja asiallista, on sitten kyse psyykkisestä tai fyysisestä sairaudesta tai vammasta. Oppilaalla on oikeus päättää, mitä hän kertoo yhteisönsä henkilöille terveydentilastaan tai vammastaan. Asiasta sovitaan aina oppilaan huoltajan kanssa. Koulussa tehdään mahdollisuuksien mukaan erityisjärjestelyjä. Näistä sovitaan erikseen asianomaisen kanssa.

3. Toimintaohje syrjintä- ja häirintätapauksissa

Sallan kunnan esi- ja perusopetuksessa sitoudutaan edistämään tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjintää lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. Tyttöjä ja poikia tuetaan opetuksen ja ohjauksen avulla niin, että he voivat tehdä oppiaine-, koulutus- ja uravalintoja yksilöllisten ominaisuuksiensa, vahvuuksiensa ja motivaatiotekijöidensä – ei sukupuolensa – perusteella.

Syrjinnän / häirinnän ehkäiseminen

Häirintää pyritään ennaltaehkäisemään seuraavin toimenpitein:

- Jokaisessa luokassa keskustellaan syrjintään / häirintään liittyvistä asioista.
- Huolehditaan uusien oppilaiden sopeutumiseen kouluun.
- Kouluilla on kiusaamistapausten käsittelyyn selkeät toimintaohjeet esim. KIVA – koulu toiminnan mukaisesti.
- Esiopetuksessa syrjintään ja häirintään liittyviä asioita käsitellään oppilaiden kanssa huomioiden heidän ikä- ja kehitystasonsa. Asioita käsitellään mm. yksilö- ja ryhmäkeskustelujen sekä kertomusten ja havainnollisten esitysten avulla. Uusi lapsi sopeutetaan ja osallistetaan ryhmän yhdenvertaiseksi jäseneksi.

Syrjintään / häirintään puuttuminen

- Ilmoita asiasta omalle opettajalle, luokanohjaajalle, rehtorille tai jollekin koulun henkilökuntaan kuuluvalle aikuiselle tai huoltajalle.
- Opettaja / luokanohjaaja / rehtori / koulun aikuinen selvittää, mitä on tapahtunut.
- Tilanne hoidetaan KIVA- koulu toimintamallin mukaisesti.
- Huoltajilla on mahdollisuus antaa asia poliisin tutkittavaksi.
- Tapauksesta riippuen asiasta ilmoitetaan muille viranomaisille.

Tarvittaessa asianosaiset ohjataan kouluterveydenhoitajalle, -kuraattorille tai – psykologille asian purkaa varten.

4. Koulun toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinta

Sallan kunnassa esi- ja perusopetuksen toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Oppilaiden tulee osallistua tämän suunnitelman tekemiseen ja toteuttamiseen alusta lähtien oppilaiden ikä ja kehitys huomioiden. Oppilaskuntien hallitukset ovat mukana suunnittelussa.

Kartoitus koulun todellisen ja ajantasaisen tasa-arvotilanteen saamiseksi tehdään oppilaiden sekä koulun henkilöstön keskuudessa OPH:n tasa-arvokyselyn avulla (liitte 1) joko kirjallisesti (4-9lk) tai keskustellen (0-3lk) oppilaiden kanssa. Kartoituksen perusteella sovitaan kehittämiskohteet ja mahdollisimman konkreettiset toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdessä sovittujen toimenpiteiden lisäksi nimetään myös vastuuhenkilöt (henkilöstön ja oppilaskunnan edustajat) sekä aikataulu toimenpiteiden toteuttamiseksi. Nämä kirjataan koulun vuosisuunnitelmaan. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittymistä sekä siihen liittyviä toimenpiteitä arvioidaan vuosittain yhteisöllisen oppilashuollon arviointikokouksessa.

Lähteet

Yhteiseen ymmärrykseen tasa-arvosta. Opas oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelman laadintaan. OPH.
http://www.oph.fi/download/46730_tasa-arvo-opas.pdf

Tasa-arvotyö on taitolaji
http://www.oph.fi/download/173318_tasa_arvotyö_on_taitolaji.pdf

Yhdenvertaisuuslaki
[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325?search\[type\]=pika&search\[pika\]=yhdenvertaisuuslaki#L2P6](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325?search[type]=pika&search[pika]=yhdenvertaisuuslaki#L2P6)

Tasa-arvolaki
[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609?search\[type\]=pika&search\[pika\]=Laki%20naisten%20ja%20miesten%20tasa-arvosta](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609?search[type]=pika&search[pika]=Laki%20naisten%20ja%20miesten%20tasa-arvosta)

Tasa-arvo.fi
<https://www.tasa-arvo.fi/web/fi/koulut-ja-oppilaitokset>

Yhdenvertaisuus.fi
<http://www.yhdenvertaisuus.fi/>

Liitteet

Liite 1

Tasa-arvokysely

Tasa-arvotyö on taitolaji – Opas sukupuolen tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa.

Opetushallitus.

Oppaat ja käsikirjat 2015:5. www.oph.fi/julkaisut/2015/tasa_arvotyö_on_taitolaji

Kyselyn toteuttajalle

Tämä kysely voi toimia koulun tasa-arvosuunnittelun lähtökohtana. Koulu voi muokata kysymyksiä vastaamaan paremmin omia tarpeitaan tai käyttää vain osaa niistä. Kysely voidaan toteuttaa, vaikka oppilaiden kanssa olisi käyty tasa-arvokeskustelu tai kyselyä voidaan käyttää keskustelun pohjana. Ennen kyselyä opettajan kanssa voidaan käydä läpi kyselyssä esiintyviä käsitteitä.

Kyselyyn vastaajalle

Hei!

Tyttöjä ja poikia ei aina kohdella koulussakaan tasa-arvoisesti. Ehkä sinä olet huomannut epäkohtia, joihin tahdot muutoksia. Vastaathan huolellisesti seuraaviin kysymyksiin niin osaamme rakentaa koulustamme oikeudenmukaisemman.

A Perustietoja vastaajasta

sukupuoli a) poika b) tyttö c) muu d) en halua vastata

luokka a) 3 b) 4 c) 5 d) 6

B Viihtyvyys, turvallisuus ja koulun toimintakulttuuri

	Kyllä	Ei
Tuletko mielelläsi kouluun?		
Tunnetko olosi turvalliseksi koulussa?		
Pystytkö kääntymään opettajan puoleen, jos sinulla on huolia koulussa?		
Koulussa jokainen saa olla oma itsensä ja ilmentää sukupuoltaan haluamallaan tavalla onpa hän tyttö, poika tai muunsukupuolinen.		

Avoin vastaus

C Opetus ja ohjaus

Vastaa seuraaviin väittämiin. Olet kuluneen vuoden aikana kokenut, että...

	Kyllä	ei
oppilaan sukupuoli vaikuttaa siihen, miten opettaja kohtelee häntä.		
oppilaan sukupuoli vaikuttaa opintosuoritusten arviointiin.		
opettajat asettavat erilaisia vaatimuksia oppilaan sukupuolesta riippuen.		
kaikkia kannustetaan yhtä paljon sukupuolesta riippumatta.		
opettajat sallivat tyttöjen ilmaista mielipiteitään tunneilla.		
opettajat sallivat poikien ilmaista mielipiteitään tunneilla.		
poikia rohkaistaan tekemään heitä itseään kiinnostavia oppiainevalintoja.		
tyttöjä rohkaistaan tekemään heitä itseään kiinnostavia oppiainevalintoja.		
poikia rohkaistaan tutustumaan myös perinteisesti naisvaltaisiin ammatteihin.		
tyttöjä rohkaistaan tutustumaan myös perinteisesti miesvaltaisiin ammatteihin.		

Avoin vastaus

D Oppikirjat ja muu opetusaineisto

Onko oppikirjoissa tai muissa opetusaineistoissa

	Kyllä	Ei
perinteisiä sukupuolirooleja noudattavia tekstejä tai kuvia?		
perinteisiä sukupuolirooleja rikkovia tekstejä tai kuvia?		
esimerkkejä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöistä ja sateenkaariperheistä?		

Avoin vastaus

E Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä koulussa

Oletko viimeksi kuluneen vuoden aikana kokenut tai havainnut

	Kyllä	Ei
vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvia ikäviä huomautuksia tai nimittelyä?		
loukkaavaa kaksimielistä tai härskiä puhetta?		
sosiaalisessa mediassa kuvia tai julkaisuja, jotka koit loukkaavaksi tai ahdistavaksi?		
epäasiallisia viestejä tai puheluja, jotka koit ahdistaviksi?		
lähentelyä tai fyysistä koskettelua, jonka koit epämiellyttäväksi tai ahdistavaksi?		
seksuaalisia ehdotuksia tavalla, jonka koit ahdistavana tai epämiellyttävänä?		
muuta, jonka olet kokenut sukupuoleen perustavaksi tai seksuaaliseksi häirinnäksi?		

Jos vastasit johonkin kohdan E kysymykseen myöntävästi

	Kyllä	Ei
Kohdistuiko häirintä sinuun?		
Kerroitko häirintään syyllistyneelle, että hänen tulisi lopettaa ahdistavaksi tai epämiellyttäväksi koettu käytös?		
Saatoitko häirintätapauksen koulun henkilökunnan tietoon?		
Syyllistyikö häirintään toinen oppilas?		
Kuuluiko häirintään syyllistynyt koulun henkilökuntaan?		

Jos kerroit häirinnästä jollekin koulun henkilökunnasta

	Kyllä	Ei

ryhtyikö koulu riittäviin toimenpiteisiin asian selvittämiseksi?		
jatkuuko häirintä edelleen?		

Oletko itse koulussasi viimeksi kuluneen vuoden aikana

	Kyllä	Ei
syyllistynyt kohdissa E.1. – E.7. esitettyihin tekoihin?		

Avoin vastaus (Tässä voit kertoa tarkemmin häirinnästä. Jos et ole kertonut koulun henkilökunnalle kohtaamastasi häirinnästä, tässä voit kertoa mikset. Tähän voit kirjoittaa myös nimesi ja luokkasi, jos haluat, että sinuun otetaan yhteyttä häirinnän vuoksi.)

F Muuta

	Kyllä	Ei
Oletko saanut tarpeeksi tietoa sukupuolten tasa-arvosta koulussasi?		
Oletko kokenut sukupuolestasi haittaa koulussasi?		
Käyttäytyisitkö koulussa toisin, jos olisit toista sukupuolta?		
Onko koulusi tasa-arvoinen?		

Sukupuolten tasa-arvo toteutuu koulussamme seuraavista syistä hyvin/huonosti

Mitä muuttaisit koulussa, jotta sukupuolten tasa-arvo toteutuisi?

Millainen on tasa-arvoinen koulu?

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskeskustelun pohjaksi kysymyksiä 1-3-luokille

Avatkaa kysymykset oppilaille ja kirjatkaa vastauksia ylös. Kehittämistehtävä nousee sitten vastausten pohjalta.

1. Onko koulu tasa-arvoinen?

Kohteleeko opettaja samalla tavalla tyttöjä ja poikia?

Kohtelevatko oppilaat toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta?

Suhtaudutko itse samalla tavalla tyttöihin ja poikiin?

2. Käyttäytyisitkö koulussa toisin, jos olisit toista sukupuolta?

Voitko tehdä niitä asioita, joista pidät?

Odotetaanko sinun tekevän asioita vain sen takia, että olet tyttö/poika/muunsukupuolinen oppilas?

Vaikuttavatko muiden mielipiteet valintoihisi?

Voitko olla oma itsesi koulussa?

3. Tunnetko olosi koulussa turvalliseksi?

Tuletko mielelläsi kouluun?

Missä/milloin ei tunne oloasi turvalliseksi?

Pystytkö kertomaan opettajalle, jos sinua tai ystävääsi kiusataan?

Onko sinulla koulussa eri sukupuolta olevia kavereita?

Miten tyttöjen ja poikien ystävyyteen suhtaudutaan?

4. Millainen on mielestäsi tasa-arvoinen koulu?

Mikä koulussasi erityisesti edistää tasa-arvoa?

Onko sellaisia ongelmia, joihin voisit vaikuttaa omalla toiminnallasi?

Toivoisitko muutoksia oppitunneille, välitunneille tai koulumatkoille?

